

Osztályelnöki beszámoló 2011-2014

Joó Ferenc
r. tag

MTA Kémiai Tudományok Osztálya

2014. június 17.

Elhunyt tagtársaink, 2011-2014

Hermecz István
1944-2011

Vértes Attila
1934-2011

Lipták András
1935-2012

Holló János
1919-2012

Tóth Klára
1939-2013

Inczédy János
1923-2012

Elhunyt külső és tiszteleti tagok, 2011-2014

Angyal István János
külső tag
1914-2012

Bárdos Tamás
tiszteleti tag
1915-2012

Sz. Kováts Ervin
külső tag
1927-2012

Elhunyt munkatársaink, 2011-2014

Zemplénné dr. Papp Éva
1945-2012

Tóth Béláné Varga Elli
†2013

Dr. Takács Jánosné Keszegh Márta
-2014

Új rendes tagjaink, 2013

Fülöp Ferenc
természetes és
élettanilag aktív
anyagok kémiája

Horvai György
analitikai kémia

Zrínyi Miklós
fizikai kémia, biofizika

Új levelező tagjaink, 2013

Huszthy Péter
szerves kémia,
szupramolekuláris
kémia

E. Kövér Katalin
NMR spektroszkópia

Iván Béla
polimer kémia,
anyagtudomány,
nanoszerkezetek

Új külső és tiszteleti tagjaink, 2013

Szabó Attila
Laboratory of
Chemical Physics,
NIH, Bethesda, MD,
Egyesült Államok
külső tag
biofizikai kémia

Hans Joachim Freund
Fritz-Haber-Institut der Max-Planck-
Gesellschaft, Berlin, Németország
tiszteleti tag
Szilárd felületek fizikája és kémiája
Oxid felületek szerkezete és dinamikája
A heterogén katalízis modellrendszerei
Nanoszerkezetek és klaszterek

MTA tudományos osztályok köztestületi tagjainak száma

I.	Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya:	1 430	
II.	Filozófiai és Történettudományok Osztálya:	1 847	
III.	Matematikai Tudományok Osztálya:	779	
IV.	Agrártudományok Osztálya:	1 792	
V.	Orvosi Tudományok Osztálya:	2 265	
VI.	Műszaki Tudományok Osztálya:	1 650	
VII.	Kémiai Tudományok Osztálya:	1 626	9.84%
VIII.	Biológiai Tudományok Osztálya:	1 362	
IX.	Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya:	2 093	
X.	Földtudományok Osztálya:	858	
XI.	Fizikai Tudományok Osztálya:	829	
	Összesen:	16 531	

Az MTA Kémiai Tudományok Osztályának adatai

- 29 rendes tag
- 5 levelező tag
- 17 külső tag
- 19 tiszteleti tag

- 344 MTA doktora és tudományok doktora
- 1128 PhD és kandidátus

Az osztálynak 1626 köztestületi tagja van. Ez 109-cel több mint három évvel ezelőtt (2010-ben).

A hazai akadémikusok átlagos életkora
2001-ben 68 év, 2014-ben 73,3 év

Tudományos bizottságok és új köztestületi tagok

	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>Össz.</u>
Analitikai és Környezeti Kém. Tud. B.	1	18	2	3	24
Élelmiszertudományi Bizottság	3	12	2	0	17
Fizikai-kémiai Tudományos Biz.	6	13	2	2	23
Műszaki Kémiai Tudományos Biz.	5	0	1	2	8
Radiokémiai Tudományos Bizottság	2	1	3	0	6
Szerves és Biomolekuláris Kém. T.B.	4	12	2	3	21
Szervetlen Kém. és Anyagtud. Biz.	0	5	3	2	10
				Mindösszesen:	109

A tudományos bizottságok 34 munkabizottságot működtetnek.

Lendület kutatócsoportok

Kállay Mihály	2013	BME
Gyurcsányi E. Róbert	2013	BME
Novák Zoltán	2012	ELTE
Guttman András	2012	PE
Szilágyi Róbert Károly	2014	PE
Martinek Tamás	2011	SZTE
Kukovecz Ákos	2012	SZTE
Janáky Csaba	2014	SZTE
Soós Tibor	2010	MTA TTK SZKI
Deák Andrea	2012	MTA TTK SZKI
Kele Péter	2013	MTA TTK SZKI

Összesen 11 (8 egyetemi, 3 kutatóintézeti), az MTA összes 11,3%-a
MTA összesen 97 (41 egyetemi, 56 kutatóintézeti)

Támogatott egyetemi kutatócsoportok

Faigl Ferenc	BME
Horvai György	BME
Joó Ferenc	DE
Császár Attila	ELTE
Hudecz Ferenc	ELTE
Perczel András	ELTE
Gelencsér András	PE
Kollár László	PTE
Felinger Attila	PTE
Dékány Imre	SZTE
Fülöp Ferenc	SZTE
Kiss Tamás	SZTE
Kónya Zoltán	SZTE

MTA összesen 89, ebből kémia 13 (14,6 %)

Oür 6.§ **Az Osztály feladatai és azok ellátásának módozatai**

(2) Az Osztály az alábbi tudományterületek (tudományszakok, tudományágak, ágazatok) tekintetében állapítja meg **illetékességét**:

analitikai kémia
elektrokémia
fizikai kémia
kémiai informatika
környezeti kémia
nukleáris kémia
szerves kémia

anyagtudomány
elméleti kémia
fotokémia
gyógyszerkémia
műszaki kémia
reakciókinetika
szervetlen kémia

biomolekuláris kémia
élelmiszertudomány
határfelületi- és kolloidkémia
gyógyszerészeti tudományok
makromolekuláris kémia
szerkezeti kémia

valamint a felsorolt tudományterület technológiai vonatkozásainak tekintetében.

Klinikai kémia?

Oür 6.§ **Az Osztály feladatai és azok ellátásának módozatai**

(6) Az Osztály kidolgozza az MTA doktora cím elnyerésének az osztályra vonatkozó **követelményrendszerét**, közreműködik az MTA doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban.

(13) Az Osztály külön doktori bizottságot hoz létre Kémia Doktori Bizottság néven.

A ciklus folyamán MTA Doktora címet szereztek (19+3)

Boda Dezső, 2013

Borbás Anikó, 2013

Bóta Attila, 2014

Csámpai Antal, 2012

Forró Enikő, 2011

Galbács Gábor, 2013

Horváth Erzsébet, 2012

Hórvölgyi Zoltán, 2011

Janáky Tamás, 2012

Kállay Mihály, 2012

Kónya Zoltán, 2011

Lente Gábor, 2013

Martinek Tamás, 2013

Mastalir Ágnes, 2013

Mészáros Róbert, 2011

Nagy Gábor, 2011

Péter László, 2013

Rábai József, 2011

Réczey Istvánné Csorba Katalin, 2013

2014-ben sikeresen védett még Kurtán Tibor, Krajcsi Péter és Fodor Lajos

2011: 6, 2012: 4, 2013: 8, 2014: 1(+3)

Oür 6. § Az Osztály feladatai és azok ellátásának módozatai

(6) Az Osztály:

- tudományos üléseket szervez;

(8) A tudományos osztály évente legalább kétszer tudományos ülést szervez.

Közgyűléshez kapcsolódó tudományos ülések

2014. 05. 8: A krisztallográfia nemzetközi éve: 2014
(A Fizikai, a Kémiai és a Biológiai Tud.Osztályának együttes tudományos ülése)
2013. 05. 8: A szén-dioxid arcai
2012. 05. 9: A gyógyszerkutató mőszerek módszerei

Tudományos ülések a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából

2013. 11. 6. Kémia a jobb életminőségért
2012. 11. 8. Fehérjeszerkezet és funkcionalitás kapcsolata
2011. 11. 8. Kémia: tudomány és társadalom

Tudományos ülések és ülészekok 2011-2014

Görög Sándor: Emlékbeszéd Nyiredy Szabolcs, az MTA levelező tagja felett (1950. 06. 07. - 2006. 10. 30.), 2011.10.18.

Ünnepi tudományos ülés Pungor Ernő emlékére, 2014. 01. 21

„Intelligens anyagok, polimerek” – Mottó: „Az anyag maga a gép”,
Tudományos ülészek, 2014.04.22. Előadók: Karger-Kocsis
József, Beke Dezső, Lázár István, Kéki Sándor, Zrínyi Miklós,
Iván Béla

Előadóülések a TTK-ban, 2014. 03. 18:

Tompos András (AKI), Kele Péter (SzKI), Kardos Julianna (MFI)

Felolvasó ülések előadói

Somsák László	2011. 12. 13.
Erdőhelyi András	2012. 01. 24.
ifj. Szántay Csaba	2012. 02. 21.
Császár Attila	2012. 03. 20.
Keszei Ernő	2012. 04. 17.
Szépvolgyi János	2012. 10. 16.
Iván Béla	2012. 11. 20.
Hajós György	2012. 12. 11.
Karger-Kocsis József	2013. 02. 19.
Lendvay György	2013. 03. 19.
Deák Andrea	2013. 04. 23.
Vértessy G. Beáta	2013. 06. 18.
Soós Tibor	2014. 02. 18.

Oür. 6.§ Az Osztály feladatai és azok ellátásának módozatai

(6) Az Osztály dönt az illetékességi .. körébe tartozó **díjak** odaítéléséről.

Széchenyi-díj

Dékány Imre, 2014

Fülöp Ferenc, 2013

Kollár László, 2012

Akadémiai díj

Zsuga Miklós, 2014

Fogarasi Géza, 2013

Sóvágó Imre, 2012

Eötvös József-koszorú

Kuszmán János, 2014

Hideg Kálmán, 2012

Oláh György-díj

Martinek Tamás, 2013

Kotschy András, 2011

Pungor Ernő-díj

Szalai István, 2013

Dernovics Mihály, 2012

Díjazottak 2011-2013

Bruckner Győző-díj

2013:	fődíj: Felinger Attila	ifjúsági díj: Horváth Krisztián
2012:	fődíj: Mező Gábor	ifjúsági díj: Nagy Veronika
2011:	fődíj: Klebovich Imre	ifjúsági díj: Drahos László

Zemplén Géza-díj

2013:	fődíj: Somsák László	díj: Szatmári István
2012:	fődíj: Fogassy Elemér	díj: Kurtán Tibor és Agócs Attila
2011:	fődíj: Wölfling János	díj: Kele Péter és Volk Balázs

Polányi Mihály-díj

2013:	fődíj: Brücher Ernő	fiatal kutatói díj: Fodor Csaba
2012:	fődíj: Császár Attila	fiatal kutatói díj: Miskolczy Zsombor
2011:	fődíj: Visy Csaba	fiatal kutatói díj: Czakó Gábor

A Varga József-díjak kitüntetettjei

2011:	Varga József Érem:	Mizsey Péter,
	Egyetemi Díj (BME):	Renner Károly,
	Egyetemi Díj (PE):	Varga Csilla
2012:	Varga József Érem:	Szebényi Imre
2013:	Műszaki Alkotói Díj:	Szalmásné Pécsvári Gabriella
	Egyetemi Díj (BME):	Kállay-Menyhárd Alfréd
	Egyetemi Díj (PE):	Pölczmann György

Oür. 6.§ Az Osztály feladatai és azok ellátásának módozatai

(7) Az Osztály:

- közreműködik az akadémikusokkal, illetve az MTA doktoraival kapcsolatos

szociális és jóléti ügyekben;

- kapcsolatot tart a tudományághoz tartozó **tudományos társaságokkal**;

- kapcsolatot tart a **határon túli magyar tudományosság** képviselőivel, a köztestület külső tagjaival.

7. § Az Osztály kizárólagos hatáskörei és azok gyakorlásának módja

(5) javaslat kialakítása a KFB számára **könyv- és folyóirat kiadási pályázatok** támogatásáról

(8) Az Osztály kiadványfelelőst választ az egyes akadémiai ciklusokra.

Oür 6.§ **Az Osztály feladatai és azok ellátásának módozatai**

(6) Az Osztály:

- számon tartja a tudományág **kutatóhelyeit**, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az ezeken kívül működő kutatókat;
- különös figyelmet fordít az egyetemekkel való együttműködésre, ezen belül elsősorban az **egyetemi oktatásra és a doktori képzésre**, valamint szorgalmazza a hazai kutatóhelyek közti együttműködéseket;
- figyelemmel kíséri a tudományterületének **köz- és felsőoktatásával** kapcsolatos kérdéseket és ezekről szakértői állásfoglalást készít

Oür. 6.§ Az Osztály feladatai és azok ellátásának módozatai

- (6) Az Osztály: **figyelemmel kíséri, segíti és értékeli** a tudományágban folyó **tudományos tevékenységet**.
- (22) A tudományos osztály – esetleg szakértők részvételével – **osztályülésein tárgyalja meg** a tudományág kérdéseit és eredményeit, valamint az osztályt érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.
- (34) A tudományos osztályok **rendszeresen értékelik** a tudományágukhoz tartozó szakterületek **nemzetközi fejlődését**.

7. § Az Osztály kizárólagos hatáskörei és azok gyakorlásának módja

Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik

- (11) Az osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentéseinek és a **tudományági helyzetelemzéseknek** a jóváhagyása,.....

Oür. 6.§ Az Osztály feladatai és azok ellátásának módozatai

(5) Az Osztály értékeli a tudományterületéhez tartozó **akadémiai kutatóhelyek** szakmai beszámolóit.

(6) Az Osztály:

-közreműködik az akadémiai kutatóközpontok és **kutatóintézetek munkájának értékelésében**; valamint (azok).... igazgatóinak kiválasztásához szükséges véleményezési eljárásban;

-véleményt nyilvánít jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben;

-(felkérésre) ... **véleményt nyilvánít** a kutatóközpontok, önálló kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok tevékenységéről.

(35) A tudományos osztály az AKT-től kapja meg a kutatóközponti, kutatóintézeti és támogatott kutatócsoporti beszámolókat, a külső tanácsadó testületek értékelését és az AKT hozzáfűzött megjegyzéseit, majd kiegészíti azokat, és megküldi az AKT elnökének.

Bolyai-ösztöndíjak odaítélése

Javaslatétel az OTKA zsűrik és kollégium összetételére

Részvétel a Tét pályázatok elbírálásában

Javaslatok

1. Egyes tudományterületek helyzetének, fejlődési lehetőségeinek rendszeres áttekintése
2. A tagválasztás módszerének áttekintése
3. Osztályülések szakmai tartalmának előzetes tervezése

Közvetlen feladat

A tudományos bizottságok újjáalakítása, ami a Kémia Doktori Bizottság megújítását is jelenti

Köszönet

A Kémiai Tudományok Osztályának valamennyi tagja

Horvai György, osztályelnök-helyettes

Blaskó Gábor, a Kémia Doktori Bizottság elnöke
és a Kémia Doktori Bizottság valamennyi tagja

A Tudományos Bizottságok elnökei, titkárai

Az MTA testületeiben közreműködő osztálytagok

Zemplénné Papp Éva

Tóth Béláné Varga Elli

Egervári Zsuzsanna

Némethné Jároli Erika

Antal Zsuzsa